

Zájmena
(a ta další slova na qu-)

Tázací a vztažná zájmena

- Quis, quid
 - Kdo? Co?
 - Pouze tázací
 - Quis id egit? Quid dicis?
- Qui, quae, quod
 - Který, která, které
 - Tázací i vztažné
 - Quacum femina loqueris?
 - Femina, quem videram, iam mortua est.

nom.	quis „kdo?“	quid „co?“
gen.	cu- ius	cu- ius reī
dat.	cu- i	cu- i reī
ak.	qu- em	quid
abl.	qu- ō	qu- ā rē

		m.	f.	n.
sg.	nom	quī (quis) který?	quae která?	quod které?
	gen.		cu- ius	
	dat.		cu- i	
	ak.	qu- em	qu- am	quod
	abl.	qu- ō	qu- ā	qu- ō
pl.	nom	qu- ī	qu- ae	qu- ae
	gen.	qu- ōrum	qu- ārum	qu- ōrum
	dat.		qu- ibus	
	ak.	qu- ōs	qu- ās	qu- ae
	abl.		qu- ibus	

Další tázací zájmena

- Quo? Kam?
- Qua? Kudy?
- Quando? Kdy?
- Proč?
 - Cur? (Vyjadřuje otázku)
 - Quid? (Taky vyjadřuje otázku: „Quid taces?“ Proč mlčíš? Co že mlčíš?)
 - Quin („Proč ne“; vyjadřuje příkaz: „Quin taces?“ Proč nemlčíš? = Buď zticha)

Neurčitě vztažná zájmena

- Substantivní: Quisquis, quidquid
 - Kdokoli, cokoli
 - Skloňují se stejně jako tázací zájmena, je nutné skloňovat obě části:
 - Quemquem (kohokoliv), quoquo (kýmkoliv)
- Adjektivní: Quicumque, quaecumque, quodcumque
 - Kterýkoliv, jakýkokoli (v latině rozdílné tvary pro m+f+n)!
 - Skloňují se stejně jako vztažná zájmena
 - Skloňuje se pouze ta část před –cumque
 - **quicumque**, **cuiuscumque**, **cuicumque**, **quemcumque**...

Doplňte správný tvar tázacího zájmena *quis/quī*:

1. _____ ab iūdice accūsātur? – Fūr.
2. _____ semper aderō? – Amīcō.
3. Dē _____ iste magistrātus loquēbātur? – Dē pāce.
4. _____ cum muliere loquēbaris? – Cum mātrem meā.
5. _____ nostrum id mātrem nuntiābit? – Tū.
6. _____ tibi dabunt? – Dōnum magnum.
7. _____ orātor clārus erat? – Cicero.
8. _____ domum vidētis? – Domum veterem et altam.
9. _____ equum habētis? – Nigrum et pulchrum.
10. _____ discere difficile est?
11. _____ via difficilis est?

Doplňte správný tvar vztažného zájmena

1. Puellam, _____ amat, videt.
2. Hominem, _____ tibi saepe aderat, laudābimus.
3. Dux hostēs, _____ timēbant, in fugam facile vertēbat.
4. Frāter dē illō homine, _____ in forō loquēbātur, nōbīs narrābit.
5. Scīptōrem, _____ librum legēbam, convenīre cupiō.
6. Amīcus tibi ea, _____ ūtilia putābit, dabit.
7. Pauperem, _____ prōdesse possumus, nōn neglegimus.
8. Multī dīvitiās, _____ vītā beātā facere nōn possunt, assequī cōnantur.
9. Id, _____ sentiō, dīcam. Ea, _____ sentiō, dīcam.
10. Litterās, _____ nunc scrībō, tibi mittam.
11. Crēdam iīs, _____ semper vērūm dīcunt.
12. Id, _____ dīcis, vērūm est.
13. In urbe, _____ in orā maris est, vīvit.
14. Eōs, _____ officia sua neglegēbant, reprehendēbāmus.
15. Equitēs pellunt hostēs, _____ impetum peditēs sustinēre nōn poterant.

Quod, quia, quoniam - protože

- *Ad tē scrībō, **quod** ad tē venīre nōn possum.*
- *Nocte librōs legēbat, **quia** dormīre nōn poterat.*
- ***Quoniam** me semper amasti, te oro, ut mihi adsis.*

Píšu ti, **protože** za tebou nemůžu přijít.

V noci četl knihy, **protože** nemohl spát.

Protože jsi mě měl vždycky v oblibě, prosím tě, abys mi pomohl.

- Quod, quia a quoniam ve významu „protože“ se nijak neskloňují

Neurčitá zájmena – „někdo“, „něco“

- **Aliquis, aliquid**
 - někdo, něco
- **Aliqui/aliquis, aliqua, aliquod**
 - nějaký, -á, -é; některý, -á, -é
- Skloňuje se pouze zájmenná část (tedy to, co začíná na qu-)
- *Po spojkách si, nisi, ne, num (zda), quo (čím), quanto (čím více se nepoužívá aliquis/aliqui, ale **quis/qui**:*
 - Qui/quis, quid
 - Někdo, něco
 - Qui/quis, qua/quae, quod
 - nějaký, -á, -é; některý, -á, -é
 - Skloňují se jako vztažná/tázací zájmena
- **Quisquam, quidquam (quicquam)**
 - Někdo, něco
 - Pouze substantivní, adjektivní zámena se nahrazují zájmenem ullus, a, um
 - Skloňuje se pouze zájmenná část, -quam se neskloňuje

Substantivní

nom.	ali-quis / ali-quī	ali-quid
gen.	ali-cuius	ali-cuius reī
dat.	ali-cui	ali-cui reī
ak.	ali-quem	ali-quid
abl.	ali-quō	ali-quā rē

Adjektivní

		m.	f.	n.
sg.	nom.	ali-quī / ali-quis	ali-qua	ali-quod
	gen.		ali-cuius	
	dat.		ali-cui	
	ak.	ali-quem	ali-quam	ali-quod
	abl.	ali-quō	ali-quā	ali-quō
pl.	nom.	ali-quī	ali-quae	ali-qua
	gen.	ali-quōrum	ali-quārum	ali-quōrum
	dat.		ali-quibus	
	ak.	ali-quōs	ali-quās	ali-qua
	abl.		ali-quibus	

Substantivní

nom.	quis-quam	quid-quam / quic-quam
gen.	cuius-quam	ūll-ius reī
dat.	cui-quam	ūll-ī reī
ak.	quem-quam	quid-quam / quic-quam
abl.	quō-quam	ūll-ā rē

Neurčitá zájmena – „kdosi“, „cosi“

- Quidam, quiddam
 - Kdosi, cosi
- Quidam, quaedam, quoddam
 - Kterýsi, kterási, kteréši /jakýsi, jakási, jakéši
- Skloňuje se pouze zájmenná část, ne *-dam*

Substantivní

nom.	quī-dam	quid-dam
gen.	cuius-dam	cuius-dam reī
dat.	cui-dam	cui-dam reī
ak.	quen-dam	quid-dam
abl.	quō-dam	quā-dam rē

Adjektivní

		m.	f.	n.
sg.	nom.	quī-dam	quae-dam	quod-dam
	gen.		cuius-dam	
	dat.		cui-dam	
	ak.	quen-dam	quan-dam	quod-dam
	abl.	quō-dam	quā-dam	quō-dam
pl.	nom.	quī-dam	quae-dam	quae-dam
	gen.	quōrun-dam	quārun-dam	quōrun-dam
	dat.		quibus-dam	
	ak.	quōs-dam	quās-dam	quae-dam
	abl.		quibus-dam	

Neurčitá zájmena – Kdokoliv, cokoliv, leckdo, lecco

- Quivis, quidvis
 - Kdokoliv, cokoliv
- Quivis, quaevis, quodvis
 - Kterýkoli, kterákoli, kterékoli/jakýkoli, jakákoli, jakékoli
- Quilibet, quodlibet
 - Leckdo, lecco
- Quilibet, quaelibet, quodlibet
 - Leckterý, -á, -é; lecjaký, -á, -é
- V obou případech se skloňuje pouze zájmenná část, ne –vis, -libet

Zájmena „Každý“, „Jeden každý“

- **Quisque, quidque**
 - Každý, každé
- **Quisque, quaeque, quodque**
 - Každý, -á, -é
- Skloňuje se pouze zájmenná část, ne- que
- Pojí se s konkrétními slovy:
 - Zájmeny zvratnými, přivlastňovacími, tázacími, vztažnými
 - Adverbii vztažnými a tázacími
 - Superlativy
 - S řadovými číslovkami a číslovkou unus
- **Unusquisque, unumquidque**
 - (Jeden) každý, (jedno) každé
- **Unusquisque, unaquaeque, unumquodque**
 - (Jeden) každý, -á, -é
- Skloňuje se část unus (a, um) a zájmenná část (quis, quae, quod/quid), koncové –que se neskloňuje